

Magyarországon, természeti adottságai révén, kiváló szarvasgomba termőhelyek találhatóak. A NEFAG Zrt. 2008 óta foglalkozik aktívan a nyári szarvasgomba hasznosításával. Célkitűzései között szerepel gombatermő-ültetvények létesítése, illetve a szarvasgomba szempontjából kiemelt jelentőségű erdők rendeltetésének megváltoztatása, fatermesztési cél helyett földalatti gombatermesztési célra. Az érintett területeken az erdőfelújítások célállományainak megválasztásakor is figyelemmel vannak a földalatti gombákra.

2012-ben Gödöllőn a Szarvasgomba-termesztők Egyesülete, a Szent István Egyetem és a Magyar Szarvasgombász Szövetség nemzetközi tanácskozást szervezett 4. Nemzetközi Nyári Szarvasgomba Konferencia címmel (Fourth International Conference On Tuber aestivum/uncinatum), amelyen 25 ország 50 kutatója vett részt és tartott előadást. A szakmai program keretein belül a résztvevők ellátogattak a Jásziványi erdőbe, ahol felmerült az együttműködés lehetősége a német és svájci kutatókkal.

2013. márciusában Spanyolországban megtartott 1st International Congress on Trufficulture (<http://www.tuber2013.com/>) konferencián a svájci kutatóintézet (Swiss Federal Research Institute WSL) bemutatta az élőhely-kutatással kapcsolatos programját. Annak kapcsán ismét felvetődött, hogy módszerükkel érdemes lenne magyarországi élőhelyeket is megvizsgálni, párhuzamosan a Svájcban és Németországban történő adatgyűjtéssel. Így indult el a közös munka a kutatóintézet munkatársaival.

Néhány korábbi publikációból már ismert volt a szakemberek előtt a jászvági szarvasgomba jelentősége és egyedi adottságai, de a gödöllői konferencia volt az, ahol nemzetközi fókuszba került és általánosabban ismertté vált ez a terület.

Svájci szarvasgomba-kutatók a NEFAG Zrt.-nél

A helyszín így adott volt, mivel a Jászvágság és ezen belül a Jásziványi erdő Közép-Európa legjobb és sok tekintetben különleges nyári szarvasgomba élőhelyei közé tartozik. Fontos szempont volt, hogy ebben az erdőben zárt gazdálkodás folyik, és biztosítottá vált a műszerek védelme, kezelése és lehetőség van a szarvasgomba termési adatainak gyűjtésére is.

A Swiss Federal Research Institute WSL projektjének keretein belül több éves élőhely-vizsgálati kutatást végez több svájci pedológus, éghajlatkutató és erdészeti kutató. Korábban csatlakozott a vizsgálatokhoz a németországi Freiburgi Albert-Ludwigs-University erdőbotanikai tanszékéről *Ulrich Stobbe* is. Több mint 16 németországi és svájci élőhelyen folyó kutatásba vonták be a NEFAG Zrt. területeit.

Először március elején érkeztek a svájci Swiss Federal Research Institute WSL kutatói, *Simon Egli*, *Ulf Büntgen*, *Dani Nievengelt* Magyarországra, a Jászvágságba. Céljuk, hogy a NEFAG Zrt. területén négy éven át tartó vizsgálatok során tanulmányozzák a szarvasgomba ökológiai, fenológiai és növekedési dinamikáját, tovább feltárják a gyűjtés esetleges hatásait a triflára.

A tanulmány során mérik az állományban található néhány egyed fanövekedését digitális dendrométer segítségével. A műszer a fa kérgéhez illesztett rugóból áll, melynek kis elmozdulását is képes érzékelni a speciális, érzékeny műszer mérni.

Egy különleges műszer segítségével pedig figyelik, mérik, rögzítik a talaj hő-

mérsékletét, nedvességtartalmát is. A készülékek óránként rögzítik a mért adatokat, amelyek egy hordozható számítógéppel és két, a műszerekhez fejlesztett programmal bármikor leolvashatóak. Így azonnal, akár diagram formájában is megtekinthetőek az adatsorokban bekövetkezett változások.

Az adatgyűjtés automatizált, valamint a műszerek kezelése is megoldott Magyarországon, ezért évente csak egy-két alkalommal terveznek látogatást a projektgazdák. Akkor főként a szarvasgomba-termőtestek vizsgálatát szeretnék személyesen is elvégezni, levizsgáztatott kutyák által gyűjtött gombák mennyiségét, tömegét, érettségét meg tudni, és DNS analízis céljából mintát is venni belőlük.

Gyökérfeltárásokat is terveznek analóg módon a területen, ahol a fa gyökerét – ahogy a régészeti ásásokon is – aprólékos munka során a talajtól megtisztítják, és az ott fellelt szarvasgombák mennyiségét, tömegét, érettségét vizsgálják, illetve mintát vesznek a mikorrhizákból analízis céljából.

A kutatások eredményeképpen megszerzett tudás reményeink szerint a gyakorlatban is alkalmazható lesz. A vizsgálatok során várhatóan feltérképezik az okokat arra vonatkozóan, hogy miért is ezen a területen terem ilyen nagy gyakorisággal a nyári szarvasgomba, és milyen módon növelhető a Jászvágságban előforduló Tuber fajok hozama. A későbbiekben a mesterséges ültetvények létrehozásában is felhasználhatóvá válik a projekt eredménye.

Szilágyi Annamária, NEFAG Zrt.

